

Pörssiyhtiöiden tiedonantovelvollisuus ja sisäpiiriä koskevat säännökset

Pekka Loikkanen KHT

PricewaterhouseCoopers Oy

22.2.2006

P WC

Säädöstausta

Arvopaperimarkkinalaki

Rikoslaki

Valtiovarainministeriön asetukset ja päätökset

Kirjanpitolautakunnan (KiLa) yleisohje

Rahoitustarkastuksen määräykset

Arvopaperipörssin säännöt

Arvopaperien markkinointi

Totuudenvastainen ja harhaanjohtava markkinointi kielletty

§ Arvioidaan sijoituspäätöstä tekevän henkilön näkökulmasta

§ Harhaanjohtavan tai totuudenvastaisen tiedon merkitys oltava objektiivisesti arvioiden oleellinen

Totuudenvastainen ja harhaanjohtava tieto oikaistava viivytyksettä

Pörssiyrhtiöiden tiedonantovelvollisuus

Ennen listautumista

listalleottoesitteen julkaiseminen

Listautumisen jälkeen

säännöllinen tiedonantovelvollisuus

jatkuva tiedonantovelvollisuus

Tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus julkaista esite

- Arvopaperin tarjoaja tai se, joka hakee arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on velvollinen julkistamaan esitteen (listalleotto-/tarjousesite)
- Esitteen saa julkistaa, kun toimivaltainen viranomaisen on hyväksynyt sen. Jos arvopaperin kotivaltio on Suomi, toimivaltainen viranomaisen on Rahoitustarkastus.
- Esitteiden sisältö- ja julkistamisvaatimukset ovat yhdenmukaiset Euroopan talousalueella.

Tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus julkaista esite voi syntyä myös mm. seuraavissa tilanteissa

- fuusio
- jakautuminen
- vaihtotarjous

Lisäksi velvollisuus laatia esite syntyy aina, kun arvopapereita haetaan listalle, vaikka varsinaisessa liikkeeseenlasku- ja tarjoamistilanteessa ei esitevelvollisuutta olisikaan.

Tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus julkaista esite

- Esitedirektiivin mukaiset (ns. europassi) esitteet
 - Ns. europassimenettelyssä liikkeeseenlaskija voi yksinkertaista ilmoitusmenettelyä noudattaen tarjota arvopapereita kaikissa Eta-valtioissa yhden jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä esitteellä. Tätä menettelytapaa käytetään niissä tilanteissa, joissa tarjouksen kokonaismäärä ylittää 2,5 miljoonaa euroa, sekä aina, kun arvopapereita haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Europassimenettelyssä jäsenmaat eivät voi asettaa kansallisesti lisävaatimuksia esitteen sisällölle.

Tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus julkaista esite

- Kansalliset esitteet
 - Kansallisia esitevaatimuksia voidaan edelleenkin soveltaa niihin arvopapereiden tarjoamistilanteisiin, joissa arvopapereiden yhteenlaskettu kokonaismäärä 12 edeltävältä kuukaudelta alittaa 2,5 miljoonaa euroa. Arvopapereita ei voi tällöin kuitenkaan tarjota kuin siinä valtiossa, jossa esite on hyväksytty.

Tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus julkaista esite

- **Milloin esitettä ei tarvitse laatia?**
 - Esitettä ei tarvitse laatia mm. seuraavissa tilanteissa:
 - Tarjousten yhteenlaskettu arvo 12 kuukaudelta on alle 100 000 euroa.
 - Arvopapereita tarjotaan yksinomaan esitedirektiivissä määritellyille kokeneille sijoittajille.
 - Arvopapereita tarjotaan alle 100 sijoittajalle.
 - Vähimmäissijoitus tai sijoituksen yksikkökoko on vähintään 50 000 euroa.
 - Esitteen laatimisvelvollisuus syntyy myös edellä mainituissa tilanteissa, jos arvopaperit on tarkoitus listata.

Tiedonantovelvollisuus

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

- Tiedottaminen liikkeellelaskijan tuloksesta
 1. Osavuosikatsaus
 2. Tilinpäätöstiedote
 3. Tilinpäätös

Osavuositarkastus

Yksi tai useampi osavuositarkastus

- Pää- ja NM-listan yritykset laativat tilikauden 3 kk:lta, 6 kk:lta ja 9 kk:lta ensimmäiseltä kuukaudelta
- I- tai prelistan yritykset laativat vähintään yhden 6 kk:lta
- Joukkovelkakirjan liikkeellelaskija laatii osavuositarkastukset 6 kk:lta ja vaihtovelkakirjan liikkeellelaskija 3 osavuositarkastusta

Osavuosisikatsauksen sisältö

§soikea ja riittävä kuva liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta

§selostetaan liikkeeseenlaskijan toimintaa, tuloskehitystä ja investointeja sekä rahoitustilanteen ja toimintaympäristön muutoksia edellisen tilikauden päättymisen jälkeen

§tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden katsauksen tietojen kanssa.

Osavuosisikatsauksen julkistaminen

§ Osavuosisikatsaus on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä, viimeistään kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä.

§ Tieto julkistamisajankohdasta (julkistamisviikko) on julkistettava heti, kun siitä on päätetty.

Tilinpäätöstiedote

Julkaistava välittömästi tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen

üSelostusosa

§ Esitetään sanallisesti yhtiön toimintaa, tuloskehitystä ja investointeja sekä rahoitustilanteen ja toimintaympäristön muutoksia tilikaudella. Lisäksi siinä tulee kuvata yhtiön toimintaan ja tulokseen vaikuttaneita poikkeuksellisia seikkoja

üTaulukko-osa

§ Annetaan keskeiset tilinpäätöstiedot tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta

Tilinpäätös

§Tulee antaa oikea ja riittävä kuva liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

§On julkistettava viimeistään viikkoa ennen sitä kokousta, jossa se on esitettävä vahvistettavaksi. Sen viimeinen julkistamisajankohta on kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

§Tilinpäätöksen ohessa on julkistettava tilintarkastuskertomus.

§Poikkeustapauksissa tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus on julkistettava heti.

Tiedonantovelvollisuus

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

- tarpeenmukaista julkista tiedottamista asioista, jotka liikkeeseenlaskijan oman arvion mukaan voivat olennaisesti vaikuttaa yhtiön arvopaperin arvoon
- Yhtiön on julkistettava tällaiset tiedot heti, kun sen toimitusjohtaja tai yksikin hallituksen jäsen on saanut ne tietoonsa.

Tiedonantovelvollisuus

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

§ Tällaisia asioita ovat mm.

- Yhtiön omat päätökset
- Yritysjärjestelyt
- Viranomaispäätökset
- Osakkaiden päätökset
- Tulevaisuuden näkymistä kertominen
- Tulosvaroituksen antaminen
- Omistusosuuksien muutokset (ns.liputtaminen)

§ Jatkuvalla tiedonantovelvollisuudella pyritään turvaamaan sijoittajien yhdenvertainen, tasapuolinen ja samanaikainen mahdollisuus tiedonsaantiin.

Sisäpiirisäännökset

Sisäpiirisäännösten perusta

- Tiedonantovelvollisuus
- Sisäpiiritiedon väärinkäytön kieltö
- Harhaanjohtavan markkinoinnin kieltö
- Hyvän tavan vastaisen menettelyn kieltö
- Kurssienvääristämisen kieltö

Kuka on sisäpiiriläinen

Ensisijaiset sisäpiiriläiset

- henkilö, jolla on hallussaan sisäpiirintietoa joko asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla. Hän on voinut saada sisäpiirintiedon myös liikkeeseenlaskijan osakkeen omistajana.

Toissijaiset sisäpiiriläiset

- Kuka tahansa muu henkilö, joka tiesi tai jonka olisi pitänyt tietää, että hänen saamansa tieto on sisäpiirintietoa.

Kuka on sisäpiiriläinen

Ilmoitusvelvollisuus (julkinen)

Ilmoitusvelvollisia ovat henkilöt, jotka ovat velvollisia ilmoittamaan osakeomistuksensa sisäpiirirekisteriin. Näitä ovat

- yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet
- toimitusjohtaja ja hänen varahenkilönsä
- tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta
- muu yhtiön ylimpään johtoon kuuluva henkilö, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä. Yhtiön on itse määriteltävä kyseiset henkilöt.

Kuka on sisäpiiriläinen

Yrityskohtaiset sisäpiirirekisteri

- Henkilö, jonka asema tai tehtävä on liikkeeseenlaskijassa sellainen, että sitä kautta saa säännöllisesti sisäpiirintietoa.
- Henkilö, joka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelee liikkeeseenlaskijalle ja sisäpiirintietoa.
- Henkilö, joka kuuluu liikkeeseenlaskijan toimielimiin ja saa sisäpiirintietoa.
- Yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä voivat siten olla esimerkiksi yhtiöiden johtoryhmän jäsenet, talousjohtajat, tulosityksiköiden johtajat kuten myös yksittäisistä hankkeista tietoiset yhtiön toimihenkilöt tai yhtiön käyttämät asianajajat tai konsultit.

Sisäpiirintieto

Sisäpiirintietoa on kaikki sellainen julkistamaton ja luonteeltaan **täsmällinen** tieto, joka julkistettuna voisi **olennaisesti** vaikuttaa arvopaperin arvoon.

Tieto voi koskea arvopaperia, liikkeeseenlaskijaa tai arvopaperimarkkinoita yleensä.

Esim. tieto

- tulevasta yritysjärjestelystä
- toimeksiannosta
- osakeannista
- osto- tai lunastustarjouksesta
- osavuosisikatsauksen tai tilinpäätöksen sisällöstä
- yhtiön tulosvaroituksesta.

Sisäpiirintieto

§ Täsmällisellä tiedolla tarkoitetaan mm. tietoa, joka viittaa sellaisiin olosuhteisiin tai tapahtumiin, jotka ovat jo ilmenneet tai tapahtuneet tai joiden voidaan kohtuudella odottaa ilmenevän tai tapahtuvan. Edellytyksenä on myös, että tiedon perusteella voidaan tehdä arvio sen mahdollisesta vaikutuksesta arvopaperin arvoon.

§ Tiedon olennaisuudella puolestaan tarkoitetaan tietoa, jota järkevästi toimiva sijoittaja todennäköisesti käyttäisi yhtenä sijoituspäätöksensä perusteena ja joka olisi omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon tai hintaan.

Sisäpiiritiedon käyttö

Sisäpiiritiedon käyttö arvopaperikaupassa on kaikkien sisäpiiriin koskevien henkilöiden osalta kiellettyä. Sisäpiiriläinen ei saa käyttää sisäpiirintietoa myöskään neuvomalla toista arvopaperia koskevassa kaupassa. Hän ei myöskään saa ilmaista toiselle sisäpiirintietoa, ellei se tapahdu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista ja tiedon saajaa koskee salassapitovelvollisuus.

Sisäpiiriläisen kaupankäynti

Sisäpiiriläisen tulisi ajoittaa kaupankäyntinsä oman yhtiön osakkeilla sellaiseen ajankohtaan, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto yhtiön arvopaperin arvoon vaikuttavista seikoista. On suositeltavaa, että osakkeet hankitaan pitkäaikaisiksi sijoituksiksi eikä niillä käydä aktiivista kauppaa.

Yhtiö voi lisäksi määritellä ne ajanjaksot, jolloin sisäpiiriläinen ei voi käydä yhtiön osakkeilla kauppaa. Tällaisia ajanjaksoja voi olla mm. ennen kuin osavuosikatsaus tai tilinpäätöstiedote julkistetaan. Esimerkiksi pörssin sisäpiiriohjeessa kielletään sisäpiiriläiseltä kaupankäynti yhtiön osakkeella vähintään 14 vuorokautta ennen osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Sisäpiiriläisen on kuitenkin aina varmistettava, ettei hänellä ole hallussaan hankekohtaista sisäpiirintietoa.